

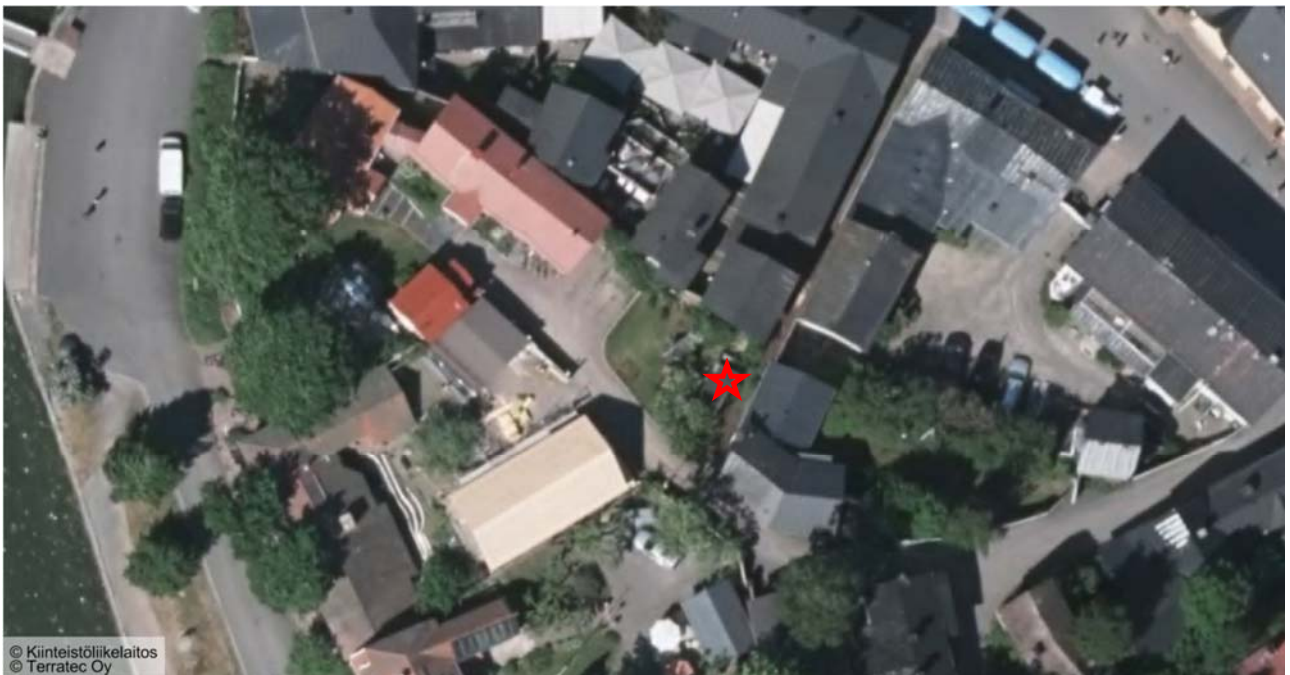
Raportti tarkastuskäynnistä, jonka Varsinais-Suomen maakuntamuseon tutkija Tanja Ratilainen teki Naantaliin, Luukan taloon (Rantakatu 2), 10. kesäkuuta 2014.

24.6.2014

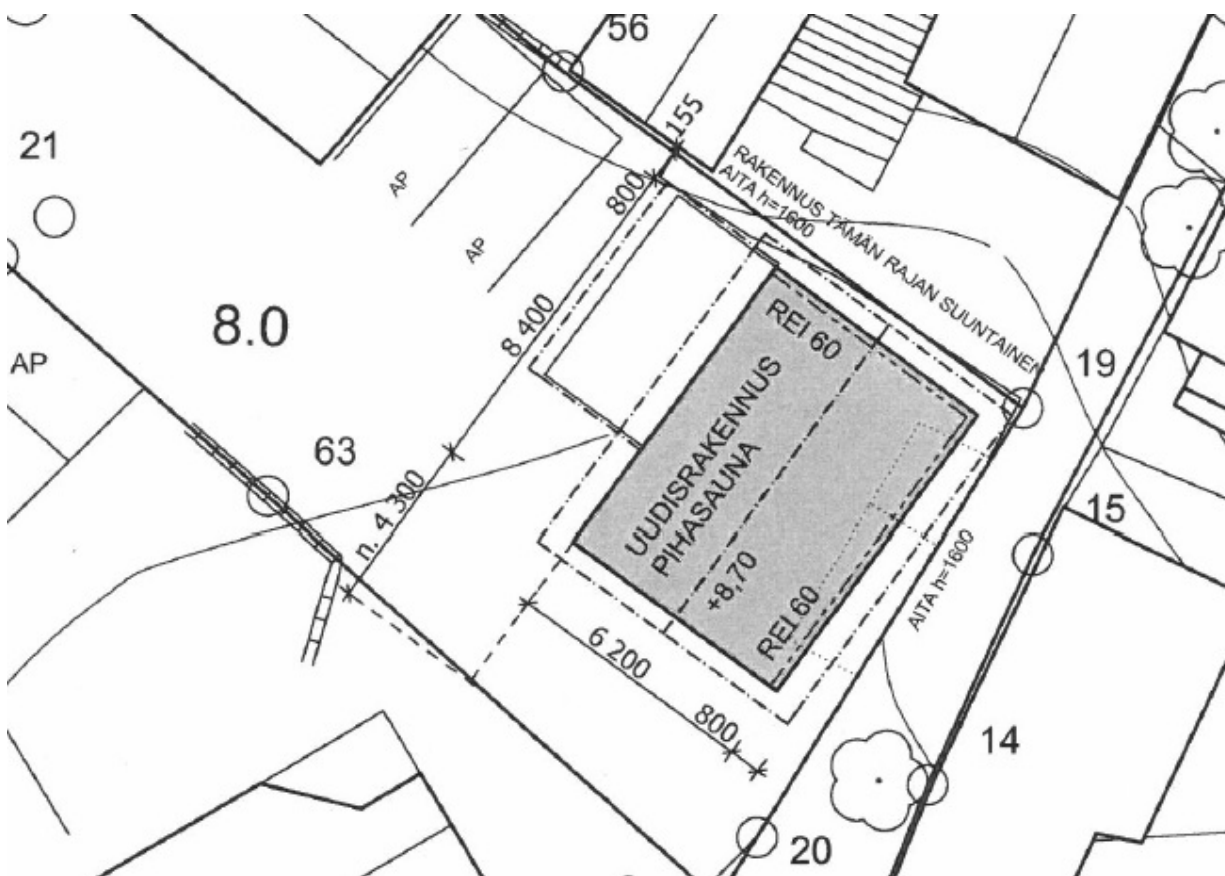
Kohteen koordinaatit (ETRS-TM35FIN): P= 6714005.666, I: 226069.174
(ETRS-GK): P = 6706715.16, I= 23445817.21
Naantali, kaupunginosa I, kortteli 12, kiinteistö 20.
Valokuvat: Tanja Ratilainen

Aikaisemmat tutkimukset: A. Suna 2006: Naantali, Rantakatu 4, Luukka. Pihan putki- ja kaapelikaivannot. MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTO, Kenttätyöt ja raportointi Antti Suna 29.12.2006.

Osoitteeseen Rantakatu 2 (Luukan talo), Naantali haettiin rakennuslupaa toukokuussa 2014 pihasaunan rakentamista varten. Varsinais-Suomen maakuntamuseo lausui rakennussuojelun osalta lupa-asiassa, mutta muinaisjäänökset jäivät tässä yhteydessä huomiotta. Naantalin kaupunkiarkeologiasta vastaava tutkija sai tiedon hankkeesta 5.6.2014 Museoviraston kautta, kun rakennuslupa oli jo myönnetty, mutta ei vielä toimitettu hakijoille. Perustusten kaivaminen oli tontilla kuitenkin jo aloitettu. Naantalin rakennusvalvonta kävi keskeyttämässä työmaan 6.6.2014. Allekirjoittanut kävi paikan päällä 10.6.2014. Läsnä olivat kiinteistön omistaja Pasi Kuutti ja rakennuttajan valvoja Henri Hautala.

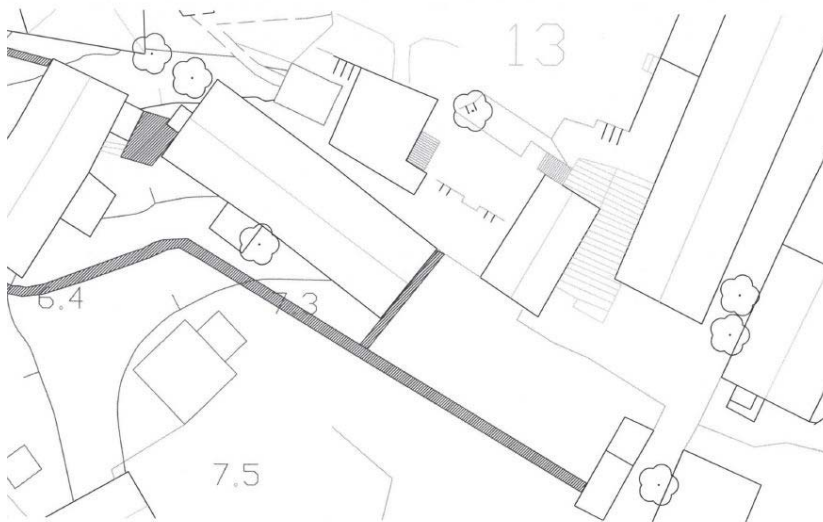
Kuva 1. Kohteen sijainti (merkitty tähdellä) Naantalin vanhassa kaupungissa osoitteessa Rantakatu 2. Ilmakuva vuodelta 2013, Turun Kiinteistöliikelaitos. Mittakaava ei tiedossa.

Kuva 2. Uudisrakennuksen sijainti tontilla rakennussuunnitelmien mukaan. MK 1:200. Ote rakennuslupahakemuksen liitekartasta.

Kohde sijaitsee Naantalin vanhan asemakaavan alueella, joka on muinaismuistolain nojalla rauhoitettu kiinteä muinaisjäänös (Naantalin vanha asemakaava-alue, mj.rek.nro 529500001). Muinaisjäänös on määritetty vain pistemäisenä tietona, eli sille ei ole määritetty aluerajoja. Tarve muinaisjäänösalueen rajojen määrittämiselle on suuri.

Tontilla sijaitsevan koillisen asuinrakennuksen (asuinrakennus 2, rakennusten numerointi Naantalin vanhankaupungin rakennuskanta 2006, 132 mukaan) alla on mahdollisesti keskiaikainen kivikellari, joka on määritetty muinaisjäänökseksi katselmuksessa vuonna 2005. Tontilla on aikaisemmin tehty arkeologista konekaivuun valvontaa vuonna 2006. Tuolloin mahdollisesti 1600-luvulle tai vanhemmaksi ajoittuvia kulttuurikerroksia ja rakenteita havaittiin asuinrakennusten 1 ja 2 välissä, tontin luoteisosassa. Pihan puolella havaittiin todennäköisesti luontainen, puhdas sora-kerros, jota oli mahdollisesti käytetty pihakiveyksen pohjustuksena ja joka jatkui ohenevana kohti pihan perällä sijaitsevaa ulkokuonetta. Pihan perälle tehdystä kaivannosta puhtaan sorakerroksen alaosasta löydettiin kookkaita kiviä, joiden luonne jäi vuoden 2006 tutkimuksissa osittain epäselväksi, mutta sorakerrosta pidettiin melko varmasti kuitenkin luontaisena (Suna 2006).

Kuva 3. Vuonna 2006 tehdyn putkikaivannon kulku tontin itäosassa. Asuinrakennus 1 läntisin, asuinrakennus 2 itäisin tontin asuinrakennuksista, ulkokuone kaivannon itäpäässä. MK 1:500. Ote Antti Sunan raportin kartasta.

Havainnot 2014

Kun allekirjoittanut kävi paikalla, uudisrakennuksen ala (noin 10x7 m) oli kaivettu lähes kokonaan puhtaaksi, kellervän soran pintaan siltä osin kuin kaivaminen perustusten rakentamisen vuoksi oli tarpeellista. Kaivannon keskelle oli jätetty kookkaita kivenmurikoita ja jonkun verran multamaata. Keskelle jätetyt kivet olivat suuria luonnonkiviä, joissa ei ollut merkkejä laastista tai lohkomisesta. Kasassa oli mm. sementtinen kaivon kansi, muovijätettä, kirkasta tasolasia ja sementtisen viemäriputken kappaleita. **Kuva 4.**

Kaivannon koillisprofiilissa oli multaista täyttömaata, jossa oli kookkaita kiviä. Hautalan mukaan kaupunki oli kaivanut tontin tällä osalla, sen rajalla sijaitsevan hirsisen piharakennuksen seinästä (joka näkyy vain kuvassa 1 ja 4) parin metrin leveydeltä jo muutama vuosi aikaisemmin. Aidan toisella puolella oli jyrkkä pystysuora seinämä ja hirsirakennuksen eteläseinä oli täysin maavallia eli Luukan tontin maita vasten, joten siltä osalta maakerrokset oli varmasti aikaisemmin myllätty. Ko. koillisprofiili on kuvassa 4 taustalla, punamultarakennuksen ja keltaisen aidan edessä.

Puretun ulkokuoneen pohjoispuolella eli nyt tehdyn kaivannon itänurkassa oli kertoman mukaan ollut tunkio. Kaakkois-profiilissa erottuva multamaa sekä mm. muovijäte yms. moderni jäte tukivat kertomusta. Ulkokuoneen eteläpään ulkopuolella oli todennäköisesti ollut kuoppa, johon huussin jätökset oli tyhjenetty, sillä kaivannon lounaisprofiilissa oli erotettavissa hienosta kalkista koostuva kerros. **Kuva 5.** Lounaisprofiilin länsiosassa puhtaasti soran kerroksessa oli muutama kookas kivi ja sen alla oli puhtaahko, harmaa savi. Puhdas sorakerros meni siis savien päälle. Sora oli täysin löydötöntä, siltä osin kun sitä saattoi tarkastella.

Kuva 4. Tilanne uudisrakennuksen kohdalla 10.6.2014. Taustalla koillisprofiili ja maavallit hirsirakennuksen seinää vasten. Keskellä oleva putkenpää linjoineen oli kaivettu vuonna 2006 Antti Sunan valvonnassa. Tunkio oli suunnilleen nuolen osoittamalla kohdalla (DT2014:119:1).

Kuva 5. Perustuskaivannon lounaisprofiili, jossa erottui huussin tyhjennyskuopan kalkkitäyttöä puutarhahumuksen alla ja puhtaata sorakerroksen päällä. Lännempänä profiilissa ja kaivetussa tasossa oli puhdasta soraa (DT2014:119:2).

Alueen länsiosaan, lounaisprofiilin viereen tehtiin lapionpisto, jonka perusteella todettiin, että sorakerroksen alla oli puhtaahko harmaa luontainen savi. **Kuva 6.**

Kuva 6. Puhtaaseen soraan tehty koepisto ja sen alapuolinen savi (DT2014:119:3). Oikealla kuopan sijainti lounaisprofiilin lähellä (DT2014:119:4).

Kaivannon luoteisprofiilin pinnassa nurmen ja mullan alla oli savinen täyttökerros, jonka alla oli multainen täyttökerros. Sen alla oli luontainen sorakerros. **Kuva 7.**

Kuva 7. Kaivannon luoteisprofiilin täyttökerrokset (DT2014:119:5).

Alueelta kaivetut maakasat sekä kaivannon vieressä että Hautalan hallin pihassa käytiin läpi. Niistä löytyi pääasiassa modernia muovi- yms. jätettä, muutaman nuoremman levykaakelin ja nuoremman punasavi-keramiikan palanen, joista yksi saattaa olla vanhimmillaan 1600-luvulta, mutta luultavasti nuorempi (arvio A. Pihlman) sekä joitakin uudempia fajanssi- ja posliiniastioiden palasia. **Kuva 8.**

Kuva 8. Maakasoista poimittuja löytöjä (DT2014:119:6).

Kaivetulla alueella ei havaittu merkkejä siitä, että perustusten kaivuutöissä olisi tuhottu muinaisjäännökseen kuuluvia maakerroksia tai rakenteita. Havaitut maakerrokset olivat pääasiassa nuorehkoja täyttökerroksia, joiden alla oli luontainen, puhdas sorakerros ja sen alla savi. Uudisrakennuksen perustukset rakennettiin sorakerroksen pintaan.

Turussa 24.6.2014

FL Tanja Ratilainen

Lähteet:

Suna, Antti 2006. Naantali, Rantakatu 4, Luukka. Pihan putki- ja kaapelikaivannot. Museovirasto, Rakennushistorian osasto, Kenttätöyt ja raportointi Antti Suna 29.12.2006. Museoviraston arkisto.

Uotila, Kari; Ehrström, Margareta; Suna, Eija; Gyllenberg, Petra 2006. Naantalın vanhankaupungin rakennuskanta. Varsinais-Suomen rakennuskulttuuri 10.